

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja za pošto prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računano za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od stiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blažovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Delirij dr. Šusteršiča.

Dunaj, 11. svečana.

Še vedno živimo, kakor živi na smrt obsojeni, ki ne vé, bode li pomiloščen ali ne. Jedna sama češka interpelacija, ki naj bi se v zbornici prečitala, lahko provzroči konec celemu našemu parlamentarnemu — nedelovanju. Jedini človek, ki v negotovih teh časih kaj dela, je naš dr. Šusteršič. Dela pa s tako gotovostjo, kakor bi nosil portfelj bodočega ministrskega predsednika v svojem žepu, in kakor bi imel v zbornici kompaktno večino, ki komaj pričakuje njegovega prihoda!

Sedaj, ko ni izbran niti proračunski odsek, niti kak drugi važnejših odsekov, sedaj, ko živé pravi ministri od danes do jutri, kljuje dr. Šusteršič od ure do ure nujne predloge, o kojih ve že naprej, da so sami mrtvo rojeni otroci. Mož je na najlepši poti, da persiflira naš slovenski položaj, in da ga na vse strani prav korenito kompromituje. Vse kaže da je tako zvano „slovensko središče“ padlo v roke političnemu otročanju, katero v svoji srajčici najrazličnejše kozolčice preobrača po suhih tratinah našega novega parlamenta.

Pri tem pa je politično to otroče tudi hudobno, ker ravno vidi, da na Dunaju nima tistega vpliva, kakor ga ima v ljubljanskem katoliškem društvu! Oglodati je pustil najprej ves hrvatski narod, in njega zastopnike na Dunaju zapisal je mej liberalne žide. Če je na Hrvatskem še kaj občutka za dostojnost — in upamo, da ga je povsod še obilo — smemo pač pričakovati, da bode mali Šusteršič iz Dalmacije in drugod dobil primeren odgovor, ki mu bo še dolgo časa zvenel po ušesih. O tem torej nobene besedice več.

Pač pa moramo spregovoriti o „justifikaciji“, koja je izvršil nad štajerskima poslancema, in sicer samo zategadelj, ker nista hotela vstopiti v Šusteršičev „lepi“ klub. Že pred nekaj dnevi je v lastnoročnem dopisu z Dunaja „Slovenčevim“ bral-

cem namignil, da hoče v kratkem na gramadi sezgati dva štajerska intriganta, ki se nista hotela slepo pokoriti „Gospodu“ iz Ovijačeve hiše. Obljubljeni avtodafé izvršil se je zadnjo soboto, in pod nož sta prišla dr. Ploj in Robič. Po stari navadi zavrtnih napadalcev skril se je dr. Šusteršič za grm in svoj dunajski dopis prekoval je v dopis s Štajerskega! To je že samo na sebi precej ostudno. Še mnogo ostudnejši so pa osebni napadi — družega dr. Šusteršič itak ne ve povedati! — tako na dr. Ploja, kakor na Robiča. Tega skušenega parlamentarca, in za Štajerce brezdvajbeno zaslužnega rodoljuba, je mladi Šusteršič kar s kože dejal. Prešteva mu vsak vinar v žepu, in da se doseže vrhunec dostojnosti, privleče v kalno polemiko še celo Robičevo hčerko in njenega gospoda soproga! Prav res, to že ni več otročarija, tu imamo opraviti že z delirijem gospoda dr. Šusteršiča. Za Hrvate in obmejne Slovence pa more gnjusna ta igra voditelja kranjskih klerikalcev biti prav poučna! Tak, kakor je sedaj na Dunaju, je dr. Šusteršič dan za dnevom v beli Ljubljani. Sedaj se pač pametni politiki ne bodo čudili, če nam časih kri vskipi, in če se branimo z jedino primernim orožjem proti nasilstvu in umazanemu terorizmu, kakor se nikjer drugod v taki surovosti in nagoti ne pojavlja!

Razbobnal je „Slovenec“ tudi predlog, nujni predlog, kojega je stavil dr. Šusteršič radi ljubljanskega potresnega posojila. Čez celo to posojilo napravil je dr. Šusteršič mogočno črto, in če bi se nujni predlog posrečil, moral bi se tega veseliti vsak prijatelj bele Ljubljane. Žali Bog, da se je predlog stavil pod okoliščinami, da se kar vidi, da ga hoče Šusteršič staviti samo radi ljube reklame in samo zategadelj, da bi vrgel kolec pod noge svojemu naprednemu kolegu, zastopniku ljubljanskega mesta. Menili smo, da se bode za Ljubljano pričela resna in dobro premišljena akcija, in da bodo pri ti prepotrebni akciji združeni vsi sloven-

ski poslanci brez ozira na politično prepričanje. Ali tudi v tem mnenju prevaril nas je dr. Šusteršič, in sicer samo radi svoje drage osobice, katero nadležno in vsikdar v ospredje sili! Pri podpisu nujnega svojega predloga je Šusteršič nalašč prezrl slovenske napredne poslance, in prezrl je pred vsem tudi zastopnika ljubljanskega mesta. Tako je z nenaravno in nezdravo hitrostjo pritihtopil dr. Šusteršič v zbornico nujni predlog, ki je za Ljubljano največjega pomena, kojega pa niso podpisali kranjski meščanski poslanci in tudi ne poslanec ljubljanskega mesta! Kdo bode pri teh razmerah smatral korak Šusteršičev resnim in uvaževanja vrednim? Vsak bode na prvi hip razvidel, da se gre zgolj za političen maneuver in za družega nič! In kdo naj smatra predlog nujnim, ako se dr. Šusteršiču niti vredno ni videlo, pridobiti si za svoj predlog podpis poslanca ljubljanskega mesta? Tako se je dr. Šusteršič z otročjo svojo strastjo brezvestno igral z interesi ljubljanskega mesta, in srečno je prital s svojo nerodnostjo stvar do tja, da se bode potisnila na dolgo klop, kar je mož pač sam najbolje vedel že tedaj, ko je tiho tapno prišel v zbornico z nujnim svojim predlogom. Potreboval je reklame, za Ljubljano pa se je pri tem proklicano malo brigal! O tem se bode javnost prav kmalo prepričala! Tedaj pa hočemo tudi mi o tem še pisati!

Melioracijski urad za Kranjsko.

Ni dolgo tega, kar smo v našem listu beležili vest o ustanovitvi melioracijskega urada za kronovino kranjsko. S to ustanovitvijo rešilo se je po našem mnenju jedno najvažnejših gospodarskih vprašanj za našo kronovino, ugodila je vlada na toliko in toliko prošelj naših poslancev in sklepom deželnega zbora, storjenim v nadi, da se s tem uradom prične i v naši kronovini iz-

boljšanje kmetijstva in sploh povzdiga kmetijskega stanu. Komaj pa je preteklo par mesecev, zapel je temu uradu tudi že mrtvaški zvon. Te dni odposlala je baje tukajšnja deželna vlada nekaj zabojev z instrumenti in drugimi za melioracijski urad potrebnimi sredstvi osrednji vladi na Dunaj, baje z motiviranim poročilom, da naša Kranjska še ni za to godna — za kar so že zdavnaj bile sosedne kronovine Dalmacija, Primorje, Koroška itd., in da je ustanovitev in upe-ljava tega urada tu nemogoča.

Ne bodemo iskali po vzrokih za to, konstatujemo pa, in to naj ostane pribito, da kaže to le, kako vlada nima prav nikačega razumevanja za potrebe in koristi dežele.

Kdor pozna našo kronovino v poljedelskem oziru, ve, da je najmanj polovica najplodonosnejših ravnin močvirnatoga značaja — koliko lepih travnikov, livad in lahko rečemo, celih pokrajin rešil bi bil lahko melioracijski urad. Leto za letom odpisovati je vladnim organom davke vsled poškodb po vodah — a koliko več škode pade posestnikom samim. Vsa ta dela — tudi osuševanje ljubljanskega barja — bila bi dala dovolj gradiva, in lahko se reče, ako živi v suhi Dalmaciji in na kraškem Primorskem melioracijski urad, da bi imel istotako pri nas več dela, nego ga ima v obeh imenovanih kronovinah.

Z napravo tega važnega zavoda bile so vse stranke jednega mnenja, in reči se jim mora zahvala za trud, katerega so imele s tem; da so zbog tolikanj nasprotstva — i takega tudi pri nas ni manjkalo — dosegli ustanovo tega urada.

Obžalovati je pa, da je šel up na uspehe melioracijskega urada tako hitro po vodi brez najmanjšega sledu, a nadejamo se, da se to stvar ne pusti zaspati, ker vendar ne gre, da bi se pri naših odnošajih toli važni in potrebni zavod opustil brez vzroka, in takega — vsaj tehtnega — tu biti ne more.

Zlasti pa se mora v tej reči zanimati naš deželni zbor, kateri je tolikrat zahteval

LISTEK.

Pesnik Prešern — pred Ilesičevo sodbo.

(Konec.)

Ilesičev zaključek v prvem oddelku njegove razprave, da je „Prešeren začel kot kranjski pesnik, a je nehal kot slovenski“, pač ni nič novega, in Ilesič je z njim sam priznal, da Prešeren ni bil okorel konservativcev, temveč da je napredoval tudi v svojih političnih nazorih. V nekaterih točkah pa bi izrekel svoje pomisleke. Prešernov „pisar“ menda ni bil „slavist“, kakor tolmači Ilesič, temveč meril je na domače može, na cenzorja Pavška in mimogredé tudi na kakega družega Prešernovega protivnika, katerih ni bilo malo. — Da bi bilo občevanje z Vrazom vsililo Prešernu izraz „slovenski“, mi ni jasno; saj je bilo to občevanje prav intimno šele l. 1837, Prešeren pa že l. 1836. v svojem „Kratu“ ne rabi več Kranjcev! — Tudi Ilesičev izrek (str. 13), da se je ves slovenski prepored izvršil pod vplivom Kollarjevega Slovanstva in ilirizma, se mi ne zdi povsem resničen. Brezdvomno je vplival na južne slovene prepored severnih Slovanov, pri katerih je nova doba pričela dokaj let po prej, na jugu pa se je prepored začel

hkratu pri Slovencih in Hrvatih, in kakor trdi dr. Murko, gre Ljubljani zasluga, da je začela prva na slovenskem jugu novo dobo. — Na str. 16 je Ilesič pozabil omeniti, da je tisto podtikanje želje, da bi slavizem kmalu izginil po naših slovenskih deželah, ironično, kar daje vsemu drugo lice. Posebno čudno pa se mi zdi, da se je Ilesič, ki je vendar presojal v prvi vrsti Prešerna-politika, samo s par besedami dotaknil Prešernovega pravega političnega konfiteorja, ki nam podaje njegove zadnje in najzrelejšje politične nazore, to je njegove „Zdravice“! V njej se pač kaže Prešeren navdušenega Slovence in Slovana, in to ni prijalo — duhu Ilesičeve razprave, ki bi bil Prešernu najraje očital naroden indiferentizem.

Dobro pa je popravil Ilesič nekatere napake v Kulakoveškega „Ilirizmu“. Lepo in zanimivo je tudi Ilesičevo dokazovanje Kollarjevega vpliva na Prešerna, kakor sem si ga želel že tedaj, ko sem ocenjal Glaserjevo zgodovino, ki nam je podal namestvo pojasnila tega vpliva — Kollarjev životopis! Sicer se mi pa zdi, da je šel Ilesič predaleč v tem — Prav to Ilesičevo dokazovanje pa zavrača njegovo trditve „Prešeren razen materinščine ni poznal nobenega drugega slovenskega jezika“ (19)! Kakor Murko mislim tudi jaz, da je Prešeren čital Kollarjev „Slavy doero“ v iz-

virniku, ker drugače si ne morem tolmačiti, kje bi bil dobil nekatere Kollarjeve izreke! Tudi apodiktčne trditve Ilesičeve „hrvaški Prešeren ni razume!“ ni jemati tako resno, saj citira Ilesič malo niže Vraza, ki piše: „On (Preš) čita ilirski. Ja njemu tumačim, šta ne razume“, torej je vendar večino razumel. Smešna je Ilesičeva opazka, da si je Prešeren iz Moravije zapomnil le — židovke! — In koliko poljščine zahteva Ilesič od Prešerna? Ali za moža, ki je sedel dan za dnevom nad akti, ni lepo, da je poznal Mickiewicza, čegar vplivi se kažejo v nekaterih pesmih, da je prevel njegov sonet in Korytkovo pesem v čast Ljubljankam, in da je Korytku napisal celo poljski nagrobni napis!

„Da je Prešeren hotel pesniti le za izobražene kroge, in da mu ni bilo za odgojo naroda“, zato nam je ostal Ilesič dolžen — dokaz. Ilesič trdi lakonično: „Prešeren je ilirizem slabo pobijal“. No, kdor je čital Prešernova pisma, mora reči, da je trezno in mirno sodil o tem vprašanju, pobijati pa ga ni hotel. In zakaj je sodil tako trezno? Na to odgovorjam z Ilesičevi vimi besedami: „35 let je bil star, mož s že utrjenim obzorjem, ko je vzplamtel ilirizem; Čopa ni bilo več“... itd. (str. 31.)

Ilesič očita Prešernu, da je slagal nemške pesmi, da pozneje ni imel energične iniciatorske moči, skratka, da je bil

recimo — lenuh! Da so slovenske poezije rodile Prešernu le mržnjo in sovraštvo, to je istina; njegovi rojaki ga niso razumeli, in ko se je skrčil mali krog njegovih somišljenikov, ni imel nikogar, ki bi ga bil razumel. Ali naj poje zaprtim usnjatim ušesom ljudij, ki so ga samo blatili? Drugič je hotel, da ga razume Julija, ki ni čitala njegovih poezij, in končno: pridobiti si je hotel ugleda pri ljubljanskih Nemcih, ki so bili tedaj brezdvomno izobraženejši nego Slovenci. To tudi danes ne škodi njegovemu spominu, saj je s tem le pokazal, da bi bil lahko v Nemcih postal pesnik svetovne slave, za katerega nas naj zavidajo oholi sosedje, da pa je raje oral poetično ledino svojega malega naroda, kateremu je s tem pokazal svojo gorko ljubezen. — Kordeševi nameri Prešeren ni bil nasproten. Zakaj ni Ilesič dostavil konca Prešernovega pisma, ki se glasi: „Solite nur die geringste Hoffnung vorhanden sein, dass sie der slovenischen Literatur einen Vorschub leisten dürfte, so wollen wir sie nach Möglichkeit unterstützen.“ Ali tudi to ni sodilo Ilesičevi nameri?

Da ni imel iniciatorske moči in da pozneje ni več mnogo delal, za to ni odgovoren Prešeren. On je bil pretežno lirik in lirik, če hoče biti istinit, se ne more in ne sme siliti. Pravi lirik poje, dokler mu narekuje srce, dokler ima varoke in po-

ustanovitve melioracijskega urada in še tudi votiral dotična sredstva. Naša kronovina je povsem poljedelska, tre' a je tadaj v prvi vrsti v tem oziru za njo kaj storiti.

Vlada je ustanovila že nekaj uradov, katerih delovanje meri na izboljšanje odnošajev kmetijstva in obrta. Pri vseh teh ustanovljenih uradih se je Kranjska kot nekaka pasterka vedno priklopila kakej drugi kronovini, tako na pr. glede uredbe hudournikov priklopilo se nas je mali Koroški, glede obrtnih nadzornikov se je pretečni mesec za nas imenovalo središče v Gradcu — nasprotno pa je mala sosedna Koroška dobila svojega nadzornika. Razumljivo je vsled tega lahko, zakaj je prvi urad, ki obstoji okoli 18 let, tako malo storil na Kranjskem, dvomiti pa tudi ne more nikdo več, da nam v bodoče ni pričakovati bolj-ših razmer. Jediní samostojni in prepotrebni urad, ki se je priboril za Kranjsko — melioracijo — zavod, ki nam je potreben kakor slepcu pogled — tega pa naj pokopljemo sami. To bi bilo vendar preveč! Pasterka ostane naj tedaj še nadalje naša kronovina. Kaj nam pomaga še tako ovetočna kmetijska družba, kaj kajnit in žlindra, ako nam moča pokvarja še nadalje naše najboljše travnike. Ne pomagajo pa tudi oni tisočaki, katere jeden ali drugi poslanec po hrupnih potih — morebiti na škodo naroda — priberači.

Nadejamo se, da bodo naši poslanci brez izjeme tudi v tem oziru storili svojo dolžnost in rešili melioracijo kronovine Kranjske. X. Y. Z.

V Ljubljani, 12 februarja.

Predsedstvo parlamenta pri cesarju.

Kakor običajno, se je poklonilo nevoljeno predsedstvo parlamenta cesarju. Po nagovoru grofa Vetterja je dejal cesar: „Veliko zadovoljstvo mi daje nagla in razmeroma soglasna izvolitev predsedstva. Iz tega dejstva zajemam nado, da nastopijo sedaj v parlamentu boljše razmere. Pojdite na delo, to je najvažnejše in najnujnejše!“

Bivši srbski kralj Milan umri.

Docela pozabljen in od vsega sveta zapuščen je včeraj ob 4. pop. umrl na Dunaju bivši srbski kralj Milan. Pokojnik je bil za Srbijo in za srbsko kralj. rodbino največja nesreča. Uživanje, zapravljanje in spletkarjenje — samo to je bilo Milanovo življenje. Težak kamen se je odvalil Srbom od srca in gotovo že dolgo ni sprejel noben narod poročila o smrti svojega bivšega vladarja s tolikim zadovoljstvom kakor včeraj Srbi. Milan Obrenović je bil rojen 10. avg. 1854 v Rumuniji. Njegovo prave ime je Emil Katargji. Mati mu je bila razupita, slaboglasna rumunjska princesinja Katargji, njegov oče pa baje neki — lakaj. Knez Miloš srbski ni hotel Milana nikdar priznati svojim sorodnikom. Milan je bil odgojen v Parizu, kjer se je navadil največ le razbrzdanosti in nesramnosti. Ko je

vode, da poje; ko pa mu nedostaje teh — umolkne raje, nego da bi samo rimal. Ali ni to častno za Prešerna, ker kaže, kako vzvišena mu je bila poezija! Da pa bi bil Prešeren nastopal kakor političen agitator, zato ni imel talenta, bil je prefia. In ker je morda to čutil in ker se je hotel pokazati skromnega, je pričakoval drugega Orfeja in je samo oznanjal boljše bodočnost. Bil je tudi že telesno in duševno potr, ko je prišla prava doba političnega delovanja. Dvomim, da je bilo res kaj takih tepcev ki so čitali Prešernove poezije, pa niso vedeli, da so Slovenci. Potem gotovo niso razumeli Prešernove „Napitnice“!

Dalje trdi Ilesič: „(Preš.) naglašale, kako je in česa ni, nikjer ne spodbuja naravnost, kako naj bi bilo. Ni bil torej Prešeren propovednik, duhovnik svojega naroda, učitelj mu...“ Na to si dovoljujem samo vprašanje: Ali išče Ilesič v Prešernu — pedagoga, hofmeistra?! Zakaj tudi Prešeren ni zastopil o svojem mučeniškem poklicu, to pojasni Ilesiču morda Murkov omenjeni članek. — Nekako zametujoče izjavlja Ilesič: „Prešeren ima velik pomen le za slovensko leposlovje“. Ali ni to nič? Ali je leposlovje Ilesiču samo šport raznih peresarjev, ali ni to bistven del narodne kulture, tak bistven del, da narod brez literature niti ni narod!

Naravnost frivolen pa je Ilesičev končni odstavek: „Spomenik, ki se postavi Prešernu v Ljubljani, ne more biti izraz hvalečnosti slovenskega naroda za trud itd...“

umri njegov strijo knez Mišel III, je prišel Milan na prestol. To je bilo 10. avgusta 1868. Takrat je bil Milan še nerazvit mladenič, zato je vladalo mesto njega regentstvo. L. 1872 pa je bil proglašen polnoletnim ter je prevzel vladu kot knez Milan IV. L. 1876—1878 se je vršila vojna s Turčijo. Srbiji je pomagala do zmage Rusija. Berolinska pogodba je prinesla Srbiji razširitev ozemlja in neodvisnost. Milan si vzelo temu uspehu ni mogel pridobiti ljubezni naroda in so se Srbi vedno iznova puntali proti razbrzdanu na prestolu. L. 1882 si je nadel naslov kralja, a nemiri v notranjih delih kraljevine niso prenehali. Milan je izz. al končno vojno z Bolgarijo, v kateri je bila srbska armada poražena. To je izpodkopalo tla Milanu. Ker je bil njegov zakon vrhu vsega še skrajno nesrečen ter je stala večina naroda na strani kraljice Natalije, ki ga je zapustila, se je Milan, boječ se, da ga narod sramotno požene, prestolu odpovedal l. 1889. Sinu Aleksandru je zapustil velikanske dolgove in največje zmešnjave. Milan je za par milijonov prodal vse svoje pravice do srbskega prestola in se kot navaden grof Takova naselil v Parizu. Toda kmalu mu je zmanjkalo denarja, delal je dolgove, izsilil srbski vladi, ženi in sinu vedno nove svote ter se končno vrnil v Beligrad. Sin mu je dal nadpoveljništvo srbske vojske, in skupščina mu je l. 1894 določila plačo letnih 360.000 frankov. Milan je tedaj zopet gospodoval. Da bi se otrešel svojih političnih nasprotnikov, radikalcev, je vprizoril proti sebi atentat. Nato je dal voditelje radikalcev vreči v ječo in jih obsoditi na več let. Ali kralj Aleksander je končno izpregledal. Afera med sinom in očetom radi Drage Mašin, sedanje srbske kraljice, je storila Milanovemu vplivu konec. Zapustiti je moral deželo, Aleksander se je oženil z Drago in pomilostil radikalce. Odtlej je skušal Milan še spletkariti proti sinu, a nihče ga ni poslušal. Včeraj pa je umrl na pljučnici na Dunaju, jedva 47 let star. Za pogubni nemški upliv avstrijskih vlad na Srbijo je Milanova smrt hud udarec.

Vojna v Južni Afriki.

Poroča se več bojev. 30. januarja se je vršila med Bloemfonteinom in Smaldelom med Buri, katere je vodil baje Dewet, in med generalom Pilcherjem boj. Angležem je prihitel na pomoč major Creve. Buri so se umaknili za par ur, potem pa zvalili Angleže v tako pozicijo, da so streljali na nje od treh strani. Angleži, katerih je bilo 700, so izgubili jeden top in veliko število ubitih in ranjenih. Baje so imeli Buri 2500 mož. Iz Kapstadta poročajo, da je general French zasedel Ermelo. Buri, ki štejejo 6000 mož, so se umaknili v Amsterdam. 6. t. m. so Buri naskočili predstraže generala Smith-Dorriena pri Bothwellu. Angleži so imeli velike izgube in so le z najhujšim naporom zavrtili Bure, katere je vodil Louis Botha.

Ta odstavek je nevreden slovenskega profesorja. Zakaj in kakšnim pesnikom pa se postavljajo spomeniki? Morda samo takim, ki so v potu svojega obraza nakrpali z največjim trdom celo biblioteko bobnečih političnih fraz? Sveda po tem principu Prešernu ne sodi spomenik, ker, kakor pravi Murko, „rodoljubne frazeologije pri Prešernu ni, ali to je njegova prednost. Preiskave o Prešernovem slovenstvu, slovanstvu in rodoljubju imajo po takem vedno nekaj nenaravnega, ako ga merimo po sedanjih in ne vedno najboljših pojmih“ — kakoršne mora vsekakor tudi Ilesič imeti.

Brez truda tudi Prešeren v nerazvitem jeziku ni ustvarjal svojih krasnih poezij. Igraje tega gotovo ni delal. Trudil se je, da je ustvaril slovensko poetiko, da je ustvaril slovenski pesniški jezik ter položil temelj slovenski literaturi in kulturi. S Prešernom so postali Slovenci narod in še danes se prav s Prešernom lahko postavljamo ob stran drugim kulturnim narodom.

Ilesič je Prešeren sicer velik pesnik, ki pa je — menda slučajno! — v slovenskem jeziku izražal evropsko kulturo. Ako se Ilesič še ni prepričal, da je Prešeren tako naroden pesnik, kakor nimamo nobene drugega, in ako misli, da je naroden samo tisti, kateremu je vsaka druga beseda slovenski narod in domovina, mu moram namesto Peruškovega „Čestitam“ zaklicati počteno zasluženo: Obhajujem!

Dr. Fr. Vidic.

Na Dunaju v februarju 1901.

Angleži so imeli 24 mrtvih in 24 ranjenih, Buri pa 20 mrtvih. Dewet namerava južno Jagersfonteina prekoračiti železniško progo in odmarširati proti zahodu. Iz Kaplandije poročajo, da preganjajo angleški oddelki Bure proti severu.

Dopisi.

Iz Dolenjega Logatca, 10. februarja.

„Corpo di loštro Karnistra“. Jedet! Jedet! Tinčeta že zopet napenja njegov dihurski „dunst“ in izpustil je iz „zahribške zbornice“ po dihurskem listu znani puh po logakih liberalcih.

Martin Luter je rekel: „Das sind... die nicht schaden und nur stinken“. — Za taki dihurski „dunst“ naj sprejme Tinče Greuterjev „fej“!

Mi na take surove pamflete sicer ne bi odgovarjali, a ker se je Tinče izrazil, da ne odneha, ako je tudi precej „hin“, hočemo vendar spoštovani farovski mamicí nasvetovati, da napravi za popčeta otročji „cucek“, da bode svojo pokvarjeno „gofelco“ zamašil. Tudi naj mu skuha večkrat „kamelio s kimeščkom“ pomešanih, da izbruhne iz sebe ves smradljivi „dunst“ kateri mu dela toliko nadlego; mogoče, da mu potem odleže. Tinčetu pa naj veljajo naše zadnje besede: „Krščanska ljubezen naj nas veže vse; saj je ljubezen božji dar.“ Pomilovanja vredno človeče pač, ako mora radi nesrečne ljubezni postati „far“! — (o tej zadevi postrežemo lahko Tinčetu po lastni izpovedi s pikantnimi stvarmi.) Tinče! — Beri zadnjega „Rodoljuba“, v katerem piše „katoliški duhovnik“, ki pravi v svojih nedeljskih premišljevanjih: „Krištus je sovražil in zaničeval jeruzalemske klerikalce, ljubil pa jeruzalemske liberalce. To si dobro zapomni slovensko ljudstvo, po tem se ravnaj, in božji blagoslov bo s teboj.“ Naše geslo pa ostane: Liberalcem srce in roko — klerikalcem pa čelo in pest, in če je treba tudi — jajca!

Iz Smarja pri Jelšah, 9 februarja.

Ne ve se, ali res ni tukajšnjemu notarju v teh 8ih letih, kar tu prebiva, nikdar pšenica cvetela, ali je pa on, ko je bila zrela, ni znal spraviti, ve se pa, da sedaj šila in kopita zbira z namenom, da se preseli k sv. Lenartu v Slovenskih goricah. Ve se tudi, da njemu ni bila sreča tukaj toliko mila, da bi bil zasedel sedež v kakem javnem zastopu. Vendar se mu je pa boginja za slovo toliko nasmešnila, da je dne 11. prosinca po milosti volilnega komisarja bil poklican v volilno komisijo za državnozbornsko volitev skupine mest in trgov. Gotovo je ista boginja s tem zasledovala namen, naj ima ta gospod vsaj jedno priliko vsem istim, ki so ga vselej trdovratno prezirali in ga nikdar niso nikamor volili, pokazati, kakšno luč razuma in znanja da so v svoji nevednosti zametavali. In res, Cencl je to priliko vporabil! Protestiral je proti izvrševanji volilne pravice treh slovenskih volilcev! Fama sicer molči, ali je to storil iz lastnega nagiba, ali pa po naročilu kozavij svojih somišljenikov; vendar je pa slednje bolj verjetno, kakor prvo, ker se sploh dvomi na njega lastni inicijativi. No, pa naj si bo, kakor hoče — protestiral je! Pa je že tako, da kdor ima smolo, se nje ne znebi; zvesta mu ostane z neomahljivo vstrajnostjo in se konsekventno pojavlja. Ker ima pa naš „war gewesen“ obče znano smolo, je toraj vsled doslednosti že neizogibno bilo, da je moral s svojimi protesti pogoreti. In pogorel je; strahovito je pogorel! Prepričani pa smo skoraj, da bi bil ta gospod v zabavo volilne komisije še kak protest skodakal, da mu ni volilec, kojega se je s tretjim svojim ugovorom bil lotil, oddavši svojo glasovnico v obraz rekel: „No, gospod notar, mar ste sedaj zadovoljni, da ste se kot jurist, ki bi ja moral najnavadnije postaviti znati, tako temeljito blamirali!“ To in pa mogoče tudi opomba nekega drugega volilca o hvalečnosti in nehvalečnosti sveta mu je sapa popolnoma zaprlo. In tih je bil. Navzroč so pa imeli vtis, da mu je nekako tako okoli srca, kakor je to dečaku, katerega s jutraj mati, kazoč na zmočeno rjuho odkrite postelje, ostro kara in krega. Tako revše je pomilovanja vredno, ker ne more za to, da je dotični organ slaboten; a Cencl se ni nikomur smilil; vsak mu je to lekoje iz srca privoščil. — No, pa bodimo pravični in ne obozdimo prestrgo, da ni gospod notar v določbah državnozbornskega volil-

nega reda prav nič doma, ker to pač ni stroka njegova. Uzadovoljeni moramo biti, da je le v civilnem in kazenskem zakonu dovolj podkovan. Ker pa o tem nočemo javno dvomiti, radi bi od njega zvedeli kako on o naslednjem činu sodi. Recimo! Po nekem paragrafu kazenskega zakona je neko dejanje kaznjivo. Dotičnik, ki je takega dejanja kriv, je pa čestokrat se tako pregrešil, ker mu je nekdo za to priliko nudil, ker mu je tisti nekdo za lastnim poroštvom in še na drugi način pomagal kaznjivo dejanje izvršiti. Gospod notar, ali ni tisti „nekdo“ tudi kaznjiv? Javno mnenje, morala sodi ga strožje, ker je on zapeljivec, a ovi samo zapeljavec. Kako kazen zasluži tak zapeljivec? To bi radi od vas, gospod notar, izvedeli! Za slovo pa še nekaj. Nekdo, ki je Pommerja volil, ponudil se je javno za „vunbacitelja“ in bi kot takšen rad posloval pri slovenski družbi. Povedano pa bodi istemu ponudniku, da je zanj in za ljudi njegove baže „vunbacitelj“ že najet in da bo kmalu začel kidati. To je jasno! Ne?! —

„Veliki pustni korso“

delav. pevskega društva „Slavec“.

„Slavec“ je poletel na svojih velikih in lepih maskaradah letos že drugič na italijanska tla. Lani nas je peljal na Markov trg v Benetkah, letos pa nam je prinesel italijanski korso celo v Ljubljano: Na Marijinem trgu ter po Wolfovi in sv. Petra cesti, na Francovem mostu in po Špitalskih ulicah se je vršil prav v italijanskem razkošnoglasnem in razbrzdanoveselem slogu ta prelepi veliki pustni korso. „Slavec“ more biti tudi letos brez zadržka in v polni meri ponosen na sijajni uspeh svoje maskarade, ki je bila nedvomno med najlepšimi, kar se jih je kdaj priredilo v Ljubljani. Na korusu je vladala od početka do konca pristinopustna živahnost in največja veselost. Animiranost je vsekdar glavni znak „Slavčevih“ maskarad, letos pa se je tej pridružila še izredna eleganca mask, ki bi se smele udeležiti vsake, in tudi najfinnejše maskarade. Vrli društveni odbor skrbi, da je družba na njegovih maskaradah kolikor možno izbrana, zategadelj pa se udeležuje „Slavčevih“ maskarad le boljše občinstvo. Reči se sme, da vživajo „Slavčeve“ maskarade najboljši vglad ter so na posebno dobrem glasu radi svoje zabavnosti in zanimivosti. Nad 800 oseb, med tem nad 100 maskirancev, je napolnilo Sokolovo dvorano in vse spodnje prostore na obeh straneh poslopja docela. Človeku se je zdelo, kakor da je zašel v panj čebel, ki se pripravljajo rojiti. Na plesišču pa je vladala uprav nevarna gnuječa. Četvorke je plesalo vedno 80—120 parov, ki so se v silni množici le izteška kretali. Za zabavo so skrbele zlasti še posamezne skupine maskovancev. Med prvimi moramo omeniti škotske dame in gospode, ki so došli v jako okusnih in veelegantnih angleških narodnih kostumih. Vzbujaali so ves večer največjo pozornost ter želi za svoj narodni ples vse priznanje. Mnogo smehtu so povzročili muzikalčni gigrli, ki so ob osebnem sviranju svoje himne „Gigerl bit“, zmeraj sit“ nastopili z grandiozno finostjo in domišljavostjo. Klasičen je bil tudi spreved „brne“, ki pa je bila letos dvonoga in moškega spola. Dva vodnika v obleki bebastih Avgustov in priganjač filozofske zunajnosti ter imenitni muzikantje so izzvali s svojo komiko cele salve smehtu. Prav posebno je treba pohvaliti črevljarskega pomočnika z bebastim vajencem. Bila sta originalna, dovtpna in živahna do ekscesov. Izmej drugih mask pa smo si zabeležili tele: Carmen, Estela, solčna roža, banditinja, dva eskima, sodnijska svetovalka, Faust in Margareta, ovetličarica, koledar, Grkinja, vrtnarica, borilka, Asra, hrizantema, Avstrija, zvonček, mucika, punčika, jokeja, Sokolici, bebeji, vitez, klovni in harlekini, Tirolka, mornar, loncevez, Kranjica, Francoz, domini, netopir, satanele, ogrska magnatka, okrajna glavarica, metuljček, postrežček, kranjski kmet, kuharica, italijanski ribič, policaj, mesar in prodajalci konfetija. Bilo pa je še nekaj drugih mask, katerih nazivi nam niso znani. O vseh skoraj se mora priznati, da so bile lepe in dobro karakterizovane.

V stranskih prostorih sta bili gostilni pri „belem volku“ in pri „Cvajerju“. Tam je vedno vladal hrup glasnih pivcev, ki se pa niso prav nič vtikali v skrivnostno šep-

tanje neprestano se menjajočih zaljubljenih parčkov.

Ako še omenimo, da je svirala meščanska godba pod vodstvom gledališnega kapelnika g. Beniška jako marljivo in vstrajno, in da je g. Zirkelbach prav lepo vodil kadrilje, smo povedali o „Slavčevem“ korso vse. Pohvaliti pa je treba posebej g. slikarja Kramaršiča, ki je prav spretno spremenil dvorano v Marijin trg z razgledom na grad. Konfetija se je razmetalo na tej maskaradi po italijanski modni cele kože in bombardiranje je bilo včasih uprav laško strastno.

Razen zastopnikov narodnih društev se je udeležilo te prelepe maskarade več odličnjakov, med temi gosp. podpolkovnik Lavrič, g. župan Hribar, podžupan g. vitez Bleiweis, več občinskih svetnikov, mnogo častnikov in gostov z dežele.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. februarja.

— Osebnosti. Deželni tajnik v Ljubljani, g. Ivan Tekavčič je prevzel začasno vodstvo okrajnega glavarstva v Logatcu. Višji okr. komisar v Logatcu, g. Leopold. vitez Roth, je poklican na službovanje k dež. vladi v Ljubljano.

— Umrli je včeraj zvečer v Ljubljani g. Josip Mubej, ces. kr. komisar vojne mornarice. Pokojnik, ki je bil rodom iz Spodnje Bele pri Tupalcih, je šel šele pred 8 meseci v pokoj, užival je torej zaslužni mir le prav malo časa. Umrli komisar Mubej je bil kremenit značaj in vseskoz odličen narodnjak. Pogreb njegov bo jutri popoldne ob treh. Bodi vrlemu možu zemljica lahka in prijazen spomin!

— Vojaštvo in civilisti v Celovcu. „Ostdeutsche Rundschau“ javlja, da je polkovnik našega kranjskega pešpolka št. 17. v Celovcu vsem častnikom sploh prepovedal občevanje s civilisti. To je odredba, ki mora vzbuditi senzacijo, zakaj o tem ni dvoma, da so jo morali provzročiti jako tehtni razlogi. Rečeni nemški list je tudi namignil, kakšnega značaja so ti razlogi; češ, da se s takimi odredbami prepreči prodiranje nemškonalnega mišljenja v armado. Kaj smo že res tako daleč prišli, da so začele dobivati ideje „Ost. Rundschau“ pijateljv mej častniškim korom slovenskega pešpolka št. 17. in sicer v taki meri, da se je moralo častništvo celo občevanje s civilisti prepovedati, da bi se te pogubne ideje še bolj ne razširile? Stvar je res interesantna in smo jako radovedni, kako se pojasni.

— Občinska volitev v Podragi vršila se je dne 5. t. m. ob nepričakovani udeležbi, ter se končala s sijajno zmago naprednonarodne stranke v vseh 3 vol. razredih. Vipavski klerikalci so se bili zarotili, da morajo posl. Božiča v domači občini ob županski stol pripraviti, da nima niti v domači občini, „kjer ga najbolj poznajo“, nobene veljave in zaslonbe. Razvili so bili najživahnejšo agitacijo doma in po sosednjih občinah in namestniki božji — eksmisionar Ferjančič se je baje posebno odlikoval — zaklinjali so volilce, da morajo iti volit v Podrago pod s mrtvim grehom. V Podragi sami imajo n. pr. v III. vol. raz. le nekaj glasov — oddali so jih 10! — nasproti našim 75; ali ker ima v tem razredu tudi blizo 200 tujecev vol. pravico, računali so na zmago s tujci, pustili so pa popolnoma iz vida, da imamo tudi mej tujci mi v edino; kako so pa mogli v II. in I. raz. o zmagi samo sanjati, nam je čisto neumevno, četudi se je Koller bahal, da ima „premožnejši in razsodnejši del“ na svoji strani! Resnica je, da so bili klerikalci zmage tako gotovi, da so jo že naprej v svet razbojnali, in da je župnik Koller povabil vse vipavske služabnike božje „na pojedino“, pri kateri so nameravali slaviti zmago na Božičevih razvalinah. Toda Božič jim ni tega veselja privoščil in služabniki božji, ki so bili prišli „na pojedino“ slaviti zmago, so se sicer po vseh predpisih dobro nakrmili, da bi pa blamažo prikrili in ljudstvu peka v oči vrgli, šli so na tihem za 1/4 ure v cerkev, da bi se mislilo, da so prišli na kake ascetične duhovne vaje! Kako ginjažalostno! Volilna komisija zavrnila je 14 klerikalnih in 5 naprednonarodnih glasov, ker niso bili pravilno vpisani, zbog česar so klerikalci nplili in se tolažili, da so

le s „sleparijo“ premagani, četudi so oddali le 28 glasov nasproti našim 110 glasom, in bi ne bili niti polovice naših glasov dosegli niti v slučaju, da so vsi prignani klerikalni volilci smeli glasovati. Ker so Podraški klerikalci ob Št. Viški volitvi po Št. Vidu agitovali, prišli so bili tudi naši pristaši iz Št. Vida v častnem številu in prostovoljno na pomoč in ker je bil eksmisionar pred svojim odhodom v zapor poskrbel tudi za udeležbo iz Goč, imeli smo res povod, da smo se zmage veselili na veliko Kollerjevo žalost, ki je doživel ta večer ob zvonjenju krvavih zvoncev neki tako serenado, kakoršne ne bi se smel sramovati noben klerikalni španski Grand; to pa zato, ker vsako nedeljo razleco upije, da je liberalizmu odzvonilo, četudi Podražani liberalno volijo.

— Iz Št. Vida pri Ptujl se nam piše: Nič več „Bürgermeister“. Občinske volitve vršile so se dne 6. februarja. Zmagala je narodna stranka. Narodni pristaši držali so se z vso vneemo možato, zavedno na korist vse občine. Nasprotniki, nasčuvani po znanih in sloviti hujšakah Strašil et Consorten, so zoper volitve vložili protest, pa ne bo nič pomagalo. Tedaj gospod „Bürgermeister“, ki ste izgubili že lase samih skrbij za občino, ne žalujte, ter pustite pravico pravičnim!

— Občni zbor „Muzejskega društva“ bo v ponedeljek dne 25. februarja ob 6 uri zvečer v bralni sobi muzeja.

— Poročil se je v Ilirski Bistrici, gospod Alojzij Žnideršič z gospodično Josipino Samsa-Lun. Čestitamo! — Včeraj 11. t. m. se je poročil namestni gimnazijski učitelj v Ljubljani, g. Janko Koštič, z gospd. Antonijo Erbežnikovo iz Novoga mesta. Čestitamo! — Dne 11. februarja poročil se je v Novem mestu g. dr. Karol Grossmann, odvetnik v Ljubotmeru z gđno. Matildo Mehora iz Novoga mesta. Čestitamo!

— Pevsko društvo „Lipa“ priredi v soboto dne 16. svečana t. l. plesno veselico v gostilniških prostorih g. Poljšaka na Sv. Martina cesti št. 32. Pri veselici sodeluje slavni tamburaški klub „Krim“. Začetek ob 8, uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 vin.

— Viško-Glinška čitalnica priredi v nedeljo 17. t. m. v salonu g. Trauna na Glincah svojo predpustno veselico. Po vspredu vršilo se bo: Tamburanje, petje, šaljiva pošta, srečolov, šaljiv prizor in dramatična igra.

— Tiskarna v Kamniku. Gospod Anton Slatnar je ustanovil v Kamniku tiskarno knjig in umetnin. Tehnične zmožnosti gosp. Slatnarja jamčijo, da bo njegova tiskarna mogla v vsakem oziru ustrezati zahtevam občinstva.

— Trgovski in rokodelski pomočniki v Postojni prirede v nedeljo 17. svečana t. l. v prostorih „Narodnega hotela“ v Postojni ob 7 uri zvečer predpustno veselico s plesom in šaljivo igro. Svira godba na lok. Ustopnina 50 vin, z rodbino 1 K. Ker je čisti dobiček namenjen v prid šolske kuhinje, se preplačila hvalešno sprejemajo.

— Akademično tehnično društvo „Triglav“ v Gradcu ima svoj izvanredni občni zbor dne 13. svečana t. l. ob 8 uri zvečer v društvenih prostorih s sledečim vspreedom: 1. Čitanja zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Volitev: a) predsednika, b) odbora. 3. Slučajnosti. Gosti dobro došli!

— V frančiškanski samostan je hotel danes dopoldne iti neki 20le ni fant z Dolenjskega, pa mu je policaj to zabranil. Pripeljal se je z dolenjskim vlakom v Ljubljano in je izstopil na dolenjskem kolodvoru. Nekako plaho je gledal okoli sebe in pogleda policajevga, ki ga je motril od nog do glave, ni mogel prenašati. Policaj je stulil, da bode kak „Amerikanec“, in ustavil ga je in vprašal, kam da je namenjen. „V frančiškanski samostan“, je bil ponižen odgovor. „Kaj pa bodeš tam?“, ispraševal ga je nadalje policaj. „Frater bom postal“. Dobro je dejal policaj, pa pojdiva v samostan. Ništa še naredila sto korakov s kolodvora, pa je fantič že priznal, da noče postati frater, marveč da hoče iti v Ameriko, in da so ga le drugi tako naučili, da naj reče policaju, če ga v Ljubljani ustavi, da pojde v frančiškanski samostan. Policaj ga je odpeljal na to v celico na rotovž in od tod v celico na Žabjek. Pred tremi leti je bila jednaka usoda doletela njegovega brata, ki pa je po doletenih vojaških letih šel v

Ameriko, in sedaj bratu poslal denar, da poskusi on svojo srečo, če tore pred izpolnitvijo vojaške službe pobegniti v Ameriko. Sreča mu ni bila mila.

— Tatovi v Mestnem logu. Pred dnevi sta bili ženici na Gnezdovi pristavi v Mestnem logu v velikem strahu. Ponoči sta prišla dva človeka in zahtevala, da njima morati ženski dati prešiče, češ, da sta jih kupila. Ženski sta se branili dati prešiče in sta klicali na pomoč, v sled česar sta možka odšla. Ta dva možka sta bila mesarska hlapca in sta morala iti po prešiče na Počivavnikovo pristavo, ker je bil Počivavnik res prodal nekemu tukajšnjemu mesarju prešiče. Mesarska hlapca sta zmotoma prišla na Gnezdovo pristavo in tamkaj zahtevala kupljene prešiče. V neki drug hlev v Mestnem logu je bil prišel ponoči neki ljubljanski moker iskat in klicat hlapca, pa ga je gospodar odpodil. Menda je že vedel zakaj. Neki navihanec je pa to vse izvedel in je ponoči po Mestnem logu streljal, češ, da preganja tatove. In res je šel k posestnici Josipini Gnezdovi in jej pripovedoval, kako je prepodil tatove iz njene pristave. Pravijo, da mu je za to nekaj odpadlo v žep.

— V obraz mu je pljunil. V vodmat-skih gostilnah je sedaj v predpustnem času jako veselo in živahno. Vsaka gostilna ima svoj „hausbal“. Plesi so včasih zelo burni in marsikaterkrat morajo služabniki Hermandade razburjene duhove miriti. Tako je bilo v neki gostilni zadnje nedelje veliko vznemirjenje. Bila je tamkaj Metka, katero ljubi in štima Engelbert, in bi jo menda tudi vzel za ženo, če bi se njen brat Tone temu ne protivil. Metka in Engelbert sta ravno plesala, ko se odpro vrata in vstopi brat Tone. Kakor razjarjen lev se vrže na Engelberta, mu pljuna dvakrat v obraz in ga klofotne, da je neki iskre videl. Umevno je, da je vsled tega nastalo mej plesalci veliko razburjenje. Engelbert pa se ni maščeval, marveč je v svoji ljubezni do Metke vse pretrpel in se potuhnil iz gostilne. Tone pa je še upil po gostilni, da mu bode vrat zavil, če bo za njegovo sestro postal.

— Kuhano vino je hotel zastopnik piti ključar v tovarni za lep. Prišel je včeraj v neko gostilno na sv. Martina cesti in naročil pol litra kuhanega vina. Ko je vino popil, je odšel iz gostilne ne da bi bil plačal. Natakariča je skočila za njim in mu na cesti vzela klobuk, kar je seveda prijatelja kuhanega vina tako razjezilo, da je začel natakaričo in gostilničarko obkladati z najlepšimi priimki.

— Kokoši kradel je neznan tat iz hleva gostilničarju Francetu Topolavcu na sv. Martina cesti št. 9. Tat nosi — kiklje.

— Listnico s 100 kronami je izgubil včeraj nekje v mestu potnik M. K. iz Gornjega Trebinja.

— Našel je neki dijak v Kolodvorskih ulicah denarnico, v kateri je bilo 60 kron.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 1. do 8. februarja je dela iskalo 9 moških delavcev in 50 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 8 moškim delavcem in 38 ženskim delavkam. Stanovanja 7 ponudeb 7 najemnikov, 2 stanovanja sta bili oddani. 88 delavcem je bilo 46 odprtih mest nakazanih in v 36 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 8 moških delavcih in 26 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 8. februarja je došlo 345 prošenj za delo in 256 deloponudeb 508 delavcem je bilo 300 odprtih mest nakazanih in v 191 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 3 hišni hlapci, 1 trgovski hlapec, 1 graščinski sluga, 1 mašinst, 1 prodajalka, 1 gostilna v najem, 3 natakariče, 4 kuharice, 6 deklic za vsako delo, 1 sobarica, 3 deklice k otrokom, 5 dekel za kmetaka dela. Službe iščejo 1 podobar, 1 kovač, 2 mizarja, 5 pisarjev, 1 risar, 3 trgovski pomočniki, 2 izrjeni prodajalki ter vsakovrstni trgovski, gostilniški in hišni posli.

— Popravek. V včerajšnjem „poslanem“ naj se bere pravilno: Gosp. Jaka Vidmarju, vulgo Mocarju (in ne Mlakarju), posestniku na Karolinski zemlji.

• Učiteljska legenda. Pred prestol vladarja vseh svetov je stopila duša slovenskega učitelja. Boječa in slabotna je stala tam, kakor v času, ko je hodila še s telesom po svetu. Gospod, ki ta dan ni imel časa, da bi bil sodil, kajti po deželi so ravno molili za srečen izid volitev, je po-

slal jedinega šolskega nadzornika, ki je prišel v nebesa, naj zasliši moža. „Lepe reči sem slišal o tebi“, je dejal nadzornik strogo, kakor bi vodil disciplinarno preiskavo; „v knjigah so zabeleženi sami gresi. Predpostavljenih ne spoštoval, fajmošterskih oblasti ne častil, naročen na brezverske časopise, nepotrpežljivo prenašal lakoto in ponižanje, v katoliškem društvu ne zapisan, štiri disciplinarne kazni za politične reči — a, moj dragi, iz nebes ne bo nič“. — Žalostno odhaja duša s nakaznico na 40 let vic. Pri vratih mu zastavi Gospod pot. „Na 40 let! — se začudi božansko lice — kaj pa si bil uboga duša?“ — „Učitelj“. — „Koliko časa?“ — „Štirideset let“. — „Štirideset! Pa kje?“ — „Na Slovenskem“. — „Na Slovenskem?“ — „Torej pojdi, saj si prestal vice že na zemlji. Slovenskemu učitelju je treba za bedo in sekaturu, katero je prestal, celo večno pogubljenje odpustiti“.

„Učiteljski Tovariš“.

Telefonska in brzojavna poročila.

Brežice 12. februarja. Poslanec Žičkar bil je kot načelnik katoliškega političnega društva „Sava“ tu pri društveni seji, in se je mogel sam prepričati o splošni želji — njegovi stanovski tovariši so izvzeti, pa ne vsi — naj se čim prej loči od dr. Žlindre. Izstopi teza Berkša iz Žlindrovega kluba radostno odobrujemo, z željo, naj se pridruži klubu, kjer sta že vrla štiriska poslanca dr. Ploj in Robič.

Dunaj 12. februarja. V današnji seji poslanske zbornice je vlada predložila proračun za l. 1901. Proračun, ki izkazuje prebitka okroglih 800.000 K, obsega mej drugimi tudi naslednje postavke: za preložitve zagrebške državne ceste pri Trebnjem 28000 K, za preložitve Karlovske drž. ceste pri Kandiji 35200 K, za regulacijo Save 140.000 K, za zgradbo uradnega poslopja v Novem mestu 60000 K, za Matico Slovensko 1000 K, plačo za mesto 2. deželnega šolskega nadzornika, ki se sistemizira s 1. julijem t. l. Najprej je prezident grof Vetter prečital renuncijacijo nadvojvode Franca Ferdinanda. V tem, ko je gospodska zbornica to izjavo brez razprave vzela na znanje, je v poslanski zbornici dr. Gross predlagal, naj se voli odsek 37 članov, ki naj o tej renuncijaciji poroča. V imeni čeških poslancev je na to dr. Kramar podal državnopravno izjavo, da Čehi državnemu zboru ne priznavajo pravice v tej zadevi sploh kaj sklepati, kar bi imelo veljavo za češke dežele, češ, da drž. zbor sploh ni legitimiran v to. Protestiral je proti vsem sklepom, ki se store. Izjavil, da se češki poslanci glasovanja ne bodo udeležili ter končno dal izraza živim simpatijam češkega naroda za prestolonaslednika. Češki poslanci so potem zapustili dvorano in z njimi vred vsi dalmatinski poslanci. Nemci so to spremljali z različnimi klici. Zbornica je potem sprejela Grossov predlog, na kar se je začelo čitanje došlih interpelacij in predlogov. To je trajalo dve uri, ker je bilo podanih nad 300 vlog, vstevši razne vladne predloge. Po navetu Plačeka pridejo vse vladne predloge na prvo branje. Ministrski predsednik Körber je tem povodom izjavil, da mu nikakor ni samo na tem, da bi zbornica volila delegacijo in kvotno deputacijo, ampak na tem, da parlament sploh dela. Na to je dobil besedo finančni minister Böhm, da utemelji predloženi proračun. Minister govori še.

Dunaj 12. februarja. Parlamentarna komisija češkega kluba je izdala izjavo, v kateri pravi, da zahteva brez-pogojno, da se morajo sprejemati, čitati in protokolirati vse nenemške interpelacije, predlogi, peticije itd.

Dunaj 12. februarja. Pogreb razkralja Milana bo v petek popoldne. Vršil se bo po dvornem ceremonijelu z vsemi kraljevskimi častmi. Pokopan bo Milan v samostanu krušodolskem v Sremu.

Madrid 12. februarja. Ljudska nevolja zoper menihe, zlasti zoper jezuvite postaja vedno večja. V Valenciji, v Granadi in v raznih drugih

mestih straži vojaštvo samostane. Ljudstvo napada zdaj pa zdaj oni samostan. Duhovniki se sploh ne smejo na ulicah prikazati. Menihi so se oborožili in streljajo na ljudstvo, če se to približa samostanom. V provinci Valencija je vlada razglasila obsedno stanje. Demonstracije s klici „Smrt jezuitom“, „Smrt vsem redovnikom“ se vzlic temu vedno ponavljajo. Vsi tukajšnji listi pravijo da je nastala prava revolucija zoper duhovništvo, in da bi ljudstvo redovnike pobilo, če bi jih ne varovali državni bajoneti.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gospod M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedi.
Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.
(27-6)

Se dobiva povsod!



neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

V otroški bolnici:
Dne 3. februarja: Franja Apih, posestnikova hči, 9 let, škrlatica.
Dne 4. februarja: Ana Samatorčan, delavčeva hči, 6 mes., božjast.
V hiralnici:
Dne 3. februarja: Fran Smerajc, črevljarski, 65 let, kap.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 306-3 m. Srednji srčni tlak 786-0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Možna v 24 urah
11	9. svečer	734.2	- 5.1	sl. szahod	del. jasno	20 mm.
12	7. zjutraj	736.5	- 4.6	sr. vzhod	oblačno	
	2. popol.	735.9	- 2.5	sr. jrvzh.	del. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura -5.5°, normale: -0.6°.

Dunajska borza

dne 12. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.50
Skupni državni dolg v srebru	98.40
Avstrijska zlata renta	118.30
Avstrijska krona renta 4%	98.20
Ogrska zlata renta 4%	118.30
Ogrska krona renta 4%	93.60
Avstro-ogrski bančne delnice	168.5
Kreditne delnice	672.75
London vista	240.65
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.47 1/2
20 mark	23.61
20 frankov	19.12
Italijanski bankovci	90.30
C. kr. cekini	11.31

Ljubljanska kreditna banka Laibacher Creditbank v Špitalskih ulicah št. 2 menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knjižice ter iste obrestuje po 4%, od dne vloge do dne dviga, 2% rentni davek od teh hranilnih vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez odpovedi. (11-35)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštne hranilnične položnice na razpolago v svrhu poštnine prosto vpošiljatve zneskov.



Fran Mubej, posestnik v Spodnji Beli, naznanja v svojem in v imenu sorodnikov in prijateljev prežalostno vest, da je njegov preljubljeni brat, gospod

Josip Mubej

c. in kr. komisar vojne mornarice v p.

po dolgi in mučni bolezni, v 51. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaupal.

Pogreb predragega ranjcega vršil se boče jutri v sredo, dne 13. februarja, ob 3 uri popoldne iz hiše žalosti, Gosposke ulice št. 4, k večjemu počitku k sv. Krištofu. (321)

V Ljubljani, 12. februarja 1901.

Posebni parte se ne izdajo.

2 gld. 50 kr.

se izdelujejo (219-3)
obleke za dame.
Ulice na grad št. 13, II. nadstropje.

Sprejme se takoj (320-1)
absolviran vinorejski in vrtnarski
učenc
pri Ormoški graščini.

Firm. 26. Ges. I. 80/3.
Razglas.

Objavlja se, da se je izvršil v tusodnem registru za družbene tvrdke pri tvrdki „J. Blasnikovi nasledniki“ ali nemški „J. Blasnik's Nachfolger“ 1.) vpis izstopa javnih družbenikov dr. Josipa Poklukarja in Frančiške Blasnikove - valed smrti taistih; 2.) vpis naslednih dejstev: a) da se je obstoječa družba iz javne trgovske družbe pretvorila v komanditno družbo; b) da ima pravico to družbo zastopati in nje tvrdko podpisavati edino le osebo jamčujoča družbenica Albina Blasnikova; c) da so vstopili v družbo kot osebno jamčjoč družbenik Josip Poklukar, posestnik v Ljubljani, Breg hiš. št. 12, in štirje komanditisti. (319)

C. kr. deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani odd. III., dne 4. svečana 1901.

Agenti

in vse osebe, katere imajo znanja, se lažje takoj povsod proti visoki proviziji za prodajo čisto novega patentnega predmeta. Ponudbe pod šifro „Gitar Nebenverdienst“ P. S. 186“ tvrdki Rudolf Mosse v Pragi. (283-3)

Ces. kr. avstrijsko državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Beifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Beifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen Marijine vare, Heb, Franzevare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m svečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejovic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m svečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m svečer osebni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2 uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m svečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m svečer, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Jutri v sredo in naslednje dni

v mali sobani, v J. nadstropju Tonhalle filharmoničnega društva

razstava skic, risarij, akvarelov in oljnatih slik

Mihael Ruppe-ja

odprta vsak dan od 10. ure popoldne do pol 5. ure popoldne.

Ustopenina 40 h, za člane filharmoničnega društva 30 h. Katalogi se dobe pri blagajni za 10 h. (310-3)

Ues čisti dobiček razstave je namenjen podpornemu zakladu za potrebne učence I. c. kr. višje gimnazije.

Hiša

z vrhom proda se iz proste roke v Kranji.

Več se izve na Poljanskem nasipu št. 14, I. nadstr., ali pri mizarskem mojstru M. Ažmanu v Kranji. (266-3)



(12-34)

Hajd' na beli vrh planine,
Kjer solnce žarek sneg topi!
Tu gor' mi vsaka bol premine,
Vesolja srce prekipi,
In vriskam, da od skal odmeva:
„Pozdravljena, prelepa zemlja!
Pozdravljen, krog sneženih glav!
Napijam Vam, kar rajbolj pravo
Za grlo, tek in za prebavo
Očeta Klauerja „Triglav“!“

Dobre cenene ure

s 3letnim pisanim jamstvom razpošilja zasebnikom

HANNS KONRAD

tovarna za ure in eksportna hiša zlatinl Most (Brux) Češko.
Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 3.75
Prava srebrna remontoarka 5.80
Prava srebrna verižica 1.20
Nikelnasti budilec 1.95
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč in tisoč priznanih pisem. (2611-17)

Št. 244 pr. 1. 1901.

Razpis.

(318-1)

V deželni prisilni delalnici v Ljubljani izpraznjena je služba kontrolorja

s plačo letnih 2600 K, s pravico do dveh petletnic po 200 K in z užitkom naturalnega stanovanja. Razen tega dobiva kontrolor od fabriškega zasluzka tudi 1 1/2% delež. Prosilci za to službo predložé naj svoje z dokazili o starosti, stanu, o dovršenih študijah in zlasti o prebitem izpitu iz državnega računoslvoja, o dosedanem službovanju, o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte prošnje

do 20. marcija 1901

podpisanemu deželnemu odboru.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani

dne 6. februarja 1901.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in malo učinkujoče domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapreja. Teh kroglic, ki so tudi pod imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane, stane škatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatljicami 1 gld 5 kr., pri prejšnji vpošiljatvi zneska stane s poštnine prosto vpošiljatvi: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 10 zvitkov 9 gld. 25 kr. — Način uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer'jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse 15.

Prosi se izrečno „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rudedimi črkami.

Balzam zoper ozeblino
J. Pserhofer-jev, 1 lonček 40 kr., s poštnine prosto pošiljatvi 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz ozkega trpotca razslizujoč, 1 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s poštnine prosto pošiljatvi 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati, izvrstno krepčilo za želodec in živec, 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka želodčna tinktura (preje življenska

esenca imenovana.) — Lahko raztopljujoče zdravilo, dražilnega in krepčujočega učinka na želodec pri oviranem prebavljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststena steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam zoper rane, 1 steklenica 50 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane pok. prof. Studel-a, 1 lonček 50 kr., s poštnine prosto pošiljatvi 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbje vsi predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje. (190-3)

Pošiljatve po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska. Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatkah proti povzetju.